Pensabitan Isteri Nusyūz Menurut Undang-Undang Keluarga Islam : Kajian di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur

ABSTRAK

Secara umumnya, kajian ini cuba untuk membincangkan konsep nusyūz menurut perspektif syarak dan juga dalam konteks perundangan Islam di Malaysia. Nusyūz bukan hanya berlaku di pihak isteri, malah boleh juga berlaku di pihak suami. Namun, kajian ini memfokuskan nusyūz di pihak isteri. Keingkaran untuk taat dan pengabaian tanggungjawab adalah elemen-elemen yang menjurus kepada pensabitan isteri nusyūz di samping keengganan melaksanakan perintah suami yang tidak bertentangan dengan syarak. Di samping itu, kajian ini cuba untuk mengupas isu-isu berbangkit yang timbul dalam proses pensabitan isteri nusyūz di MSWP Kuala Lumpur. Metodologi kajian yang diaplikasikan dalam mengumpulkan data kajian ini ialah kajian kepustakaan dan temubual manakala penganalisaan data pula melalui kaedah induktif, deduktif dan komparatif. Dapatan kajian ini di Mahkamah Syariah Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur (MSWP Kuala Lumpur) menunjukkan bahawa terdapat beberapa aspek yang perlu diberi perhatian bagi mempertingkatkan aspek pengurusan kes nusyūz di institusi kerajaan tersebut. Masalah utama dalam aspek perundangan Syariah ialah tiada peruntukan khusus berkenaan nusyūz dalam Akta Undang-Undang Keluarga Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1984. Penyelesaiannya, prosiding pensabitan isteri nusyūz di MSWP Kuala Lumpur dijalankan berasaskan empat kaedah tersebut.

Wife Conviction of Nusyūz According To Islamic Family Law : A Study in the Federal Territory of Kuala Lumpur

ABSTRACT

In general, this study examine the concept of nusyūz according to perspective of Islamic teaching (syarak) and also in a context of Islamic Family Law which is applied in the Federal Territory of Kuala Lumpur. Nusyūz does not only occur from a wife, but also husband. This study focuses on the nusyūz on scope the part of the wife. A disobedience to adhere to and a negligence of responsibilities are the elements that lead to a conviction of nusyūz on the wife, besides refusal to perform a command of husband which is not inconsistent with Islamic teaching (syarak). In addition, this study attempts to elaborate on issues arising in the process of conviction of nusyūz against the wife at MSWP of Kuala Lumpur. A study's methodology which have been applied in collecting data of this study are a library study and an interview while a data analysis is done by a method of inductive, deductive and comparative. A finding of this study which has been found at the Federal Territory Shariah Court of Kuala Lumpur shows that there are some aspects to take into consideration in order to improve a case management of nusyūz at the aforesaid government institution. The main problem in the aspect of legal shar'ie is that there is no specific provision in respect of nusyūz in the Islamic Family Law Act (Federal Territories) 1984. As a solution, a proceeding of conviction of nusyūz against wife at MSWP of Kuala Lumpur is carried out through four (4) methods.

DEDIKASI

Khas untuk…

Ma dan Abah tersayang..
Along, Alang, Uda dan Uteh yang dikasihi..
Para Pendidik atas segala bait-bait ilmu..
Sahabat-sahabat yang banyak menyokong..

MOTTO

أَلاَ أُخْبِرُكَ بِخَيْرِ مَا يَكْنِزُ الْمَرْءُ الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ

إِذَا نظَرَ إِلَيْهَا سَرَّتْهُ وَإِذَا أَمَرَهَا أَطَاعَتْهُ وإِذَا

غَابَ عَنْهَا حَفِظَتْهُ فِي نَفْسِهَا وَمَالِهِ

~~Tidakkah kamu mahu aku tunjukkan sebaik-baik perkara yang disimpan oleh lelaki ?

Ia adalah isteri yang solehah; apabila suami melihatnya, dia menggembirakan suaminya, apabila suami menyuruhnya, dia taat, dan

apabila suaminya tidak ada bersamanya, dia menjaga dirinya dan harta benda suaminya~~

(Riwayat Abu Daud)

PENGHARGAAN

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيْمِ

Setinggi-tinggi kesyukuran dipanjatkan ke Hadrat Ilahi kerana dengan Taufiq dan HidayahNya dan limpah kurnia nikmat dariNya Disertasi ini dapat disiapkan bagi memenuhi keperluan Ijazah Sarjana Syariah.

Sekalung ucapan terima kasih dan penghargaan kepada penyelia tersayang, Prof. Madya Dr. Raihanah binti Hj. Abdullah yang banyak memberi tunjuk ajar, bimbingan dan semangat dalam usaha menghasilkan kajian ini. Tiada perkataan yang boleh menunjukkan rasa penghargaan ini walaupun dengan jutaan 'Terima Kasih'. Panduan dan nasihat yang diberikan akan dimanfaatkan sebaiknya.

Ucapan terima kasih yang tidak terhingga juga dirakamkan kepada barisan pendidik Sekolah Kebangsaan Beseri dan Sekolah Menengah Kebangsaan Agama (P), Kangar, Perlis; pensyarah Jabatan Syariah dan Undang-Undang, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya dan Pusat Undang-Undang, Kuliyyah Undang-Undang Ahmad Ibrahim, Universiti Islam Antarabangsa Malaysia atas curahan ilmu dan perhatian sepanjang pengajian saya sejak di awal persekolahan hingga pencapaian sekarang. Percambahan ilmu yang dibekalkan tidak akan terhenti di sini dan akan tiada noktahnya.

Penghargaan ini juga dirakamkan khas untuk Y.A.A. Datuk Hj. Mohamad bin Hj. Abdullah, Ketua Hakim Syarie Mahkamah Syariah Wilayah Persekutuan dan juga barisan Hakim Mahkamah Tinggi Syariah, khasnya mentor saya, Y.A. Hj. Abdul Walid bin Abu Hassan dan Hakim Mahkamah Rendah Syariah atas kerjasama baik dan sokongan yang diberikan sepanjang penulis menghasilkan kajian ini. Tidak dilupakan seluruh rakan sekerja Mahkamah Syariah Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur lain yang membantu dan memberi sokongan kepada penulis.

Sukar pasti kajian ini disiapkan tanpa dorongan, semangat dan galakan Ayahanda Ahmad Dahalan bin Hj. Mohd. Tahir dan Bonda Mushitoh binti Hj. Ariffin. Terima kasih atas nasihat yang sentiasa menjadi pembakar semangat diri dan bekalan hidup berjauhan. Terima kasih juga atas sokongan Along, Alang, Uda dan Uteh tersayang. Sesungguhnya Angah sayang akan kalian.

Setinggi penghargaan juga kepada teman serumah – Dayah, Matus, Kak Siti dan Kak Fad yang banyak memberi sokongan tidak langsung dalam kita sama-sama berusaha menyiapkan disertasi masing-masing. Tidak dilupakan, sahabat-sahabat MSWP – Kak Zureen, Kak Wani, Kak Ami, Ustaz Azim dan semua pegawai di Mahkamah Tinggi Syariah Dewan 6 terimakasih atas semangat yang diberikan.

Akhirnya, dengan penuh rasa rendah diri memohon maaf atas kesilapan dan kekurangan diri sepanjang urusan menyiapkan Latihan Ilmiah ini.

والله أعلم بالصواب

NURUL WAZEERA BINTI AHMAD DAHALAN
Lot 1211, Kilometer 12,
Jalan Kaki Bukit,
02400 Beseri, Perlis.

No. 17, Jalan Pantai Murni 3,
Pantai Dalam,
59200 Kuala Lumpur.

15 Februari 2011M

12 Rabiul Awwal 1432H

PANDUAN TRANSLITERASI

Transliterasi perkataan-perkataan Arab yang digunakan di dalam Disertasi ini adalah mengikut Sistem Transliterasi yang dikeluarkan oleh Ijazah Tinggi, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya, Kuala Lumpur adalah seperti berikut :-

KONSONAN			
HURUF ARAB	**NAMA DAN TRANSKRIPSI**	**HURUF ARAB**	**NAMA DAN TRANSKRIPSI**
ا	**a**	ط	**t**
ب	**b**	ظ	**ẓ**
ت	**t**	ع	**‘**
ث	**th**	غ	**gh**
ج	**j**	ف	**f**
ح	**ḥ**	ق	**q**
خ	**kh**	ك	**k**
د	**d**	ت	**l**
ذ	**dh**	م	**m**
ر	**r**	ن	**n**
ز	**z**	ه	**h**
س	**s**	و	**w**
ش	**sy**	ء	**’**
ص	**ṣ**	ى	**y**
ض	**ḍ**	ة	**t**

Transliterasi huruf Arab ke huruf rumi ini adalah berpandukan Panduan Transliterasi, Panduan penulisan Tesis/Disertasi Ijazah Tinggi, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya, Kuala Lumpur tahun 2001 halaman 34 dan 35.

SENARAI KEPENDEKAN

APUI 1993	Akta Pentadbiran Undang-Undang Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1993
APJS 1997	Akta Prosedur Jenayah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1997
ATM 1998	Akta Tatacara Mal Mahkamah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1998
AUKI 1984	Akta Undang-Undang Keluarga Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1984
CLJ (Sya)	Current Law Journal (Syariah)
Ibid.	Ibidem (pada tempat yang sama)
JAWI	Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan
JH	Jurnal Hukum
JKSM	Jabatan Kehakiman Syariah Malaysia
MRSWP	Mahkamah Rendah Syariah Wilayah Persekutuan
MSWP	Mahkamah Syariah Wilayah Persekutuan
Op.Cit	Opera Citato (dalam karya yang ditujuk sebelum)
PPA	Pegawai Penguatkuasa Agama
ShLR	Shariah Law Report
s.a.w.	Sallallahu ‘Alaihi Wassallam
s.w.t.	Subhanahu Wa ta‘ala
t.p.	Tanpa Penerbit
t.t.	Tanpa Tarikh
t.t.t.	Tanpa Tempat Terbitan

SENARAI JADUAL

Jadual 4.1 : Umur Plaintif

Jadual 4.2 : Pekerjaan Plaintif

Jadual 4.3 : Pendapatan Bulanan Plaintif

Jadual 4.4 : Umur Defendan

Jadual 4.5: Pekerjaan Defendan

Jadual 4.6 : Pendapatan Defendan

Jadual 4.7 : Tahun Berkahwin

Jadual 4.8 : Tempoh Perkahwinan

Jadual 4.9 : Kes Tuntutan Sabitan *Nusyūz* daftar dan selesai mengikut tahun

Jadual 4.10 : Tempoh kes dapat diselesaikan

Jadual 4.11: Proses Sulh

Jadual 4.12 : Status Proses Sulh

Jadual 4.13 : Peruntukan undang-undang

Jadual 4.14 : Kes-kes lain yang difailkan pihak-pihak

Jadual 4.15 : Tindakan sebelum memulakan prosiding ini

Jadual 4.16 : Tempoh keadaan rumah tangga bermasalah

Jadual 4.17 : Tanda-tanda isteri *nusyūz*

Jadual 4.18 : Tanda-tanda isteri *nusyūz* melalui perkataan

Jadual 4.19 : Tanda-tanda isteri *nusyūz* melalui perbuatan

Jadual 4.20 : Tindakan suami bagi mengatasi isteri *nusyūz*

Jadual 4.21 : Suami telah melaksanakan tanggungjawab

Jadual 4.22 : Perintah yang dipohon oleh Plaintif

Jadual 4.23 : Dokumen oleh Plaintif

Jadual 4.24 : Penyampaian Saman

Jadual 4.25 : Maklumat Daripada Penyata Pembelaan

Jadual 4.26 : Alasan isteri melakukan tindakan yang dikatakan *nusyūz*

Jadual 4.27 : Tuntutan Balas Defendan

Jadual 4.28 : Dokumen sokongan : Laporan Polis

Jadual 4.29: Lain-lain Pliding

Jadual 4.30 : Isu-isu dalam Bantahan Awal

Jadual 4.31 : Keterangan Awal

Jadual 4.32: Keputusan

Jadual 4.33 : Alasan Penghakiman

SENARAI STATUT

Akta Keterangan Mahkamah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1997

Akta Pentadbiran Undang-Undang Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1993

Akta Prosedur Jenayah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1997

Akta Tatacara Mal Mahkamah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1998

Akta Undang-Undang Keluarga Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1984

Arahan Amalan Mahkamah Syariah No. 11 Tahun 2003

SENARAI KES

Abd. Hanif Abdullah lwn. Rabiah Bibi Labhu [2004] CLJ (Sya) 1

Fakhariah Lokman lwn. Johari Zakaria [2004] CLJ (Sya) 67

Hjh. Nikmah bt. PDLR Hj. Abu Bakar lwn. Hj. Mohammad Satri b. Hj. Omar [2010] 1 ShLR 60

Mariam bt. Yaacob lwn. Wahi b. Samah [2010] 1 ShLR 96

Mohamed Ainuddin Mohamed Nasurdin lwn. Rohani binti Ismail (1427H) 1 JH 54

Noraini Abdul Rahman lwn. Md. Taib Hanapi [2005] 1 CLJ (Sya) 332

Nor Faizah bt. Abdul Samad lwn. Abu Bakar b. Abdul Ghaffar [2010] 1 ShLR 132

Nurul Huda bt. Ismail lwn. Nurrizal b. Ahmad Imran [2009] 1 ShLR 108

Y.A.M. Tg. Muhammad Fakhry Ibn. Sultan Ismail Petra lwn. Manohara Odelia Pinot [2010] 1 ShLR 30

Zahar Md. Zaid lwn. Siti Kalsum Muhd Junid [2005] 1 CLJ (Sya) 116

Kes Mal : 14002-058-0001-2004 : Ahmad Fouzi b. Mansor lwn. Norhafizah bt. Ahmad

Kes Mal : 14002-058-0118-2004 : Don Yazid b. Mohamed Noor lwn. Marlina bt. Ahmad

Kes Mal : 14003-058-0121-2004 : Mohd. Noor b. Mat Salleh lwn. Rohayu bt. Abdul Rahman.

Kes Mal : 14004-058-0607-2004 : Mohd. Faizul b. Mohamad Nazari lwn. Kartina bt. Mohd. Noh

Kes Mal : 14001-058-0788-2005 : Mohd. Nizam b. Mahat lwn. Rabiyahtul Adawiyah bt. Mohamed.

Kes Mal : 14003-058-0030-2006 : Mohd. Nizam b. Abdul Malik lwn. Fauziah bt. Mohd. Isa

Kes Mal : 14005-058-0097-2006 : Sharazi b. Ismail lwn. Raihan bt. Tahir

Kes Mal : 14004-058-0096-2007 : Haji Aziz @ Abdul Aziz b. Haji Tahir lwn. Norpisah bt. Tahir

Kes Mal : 14004-058-0348-2007 : Mohamed Napi b. Mohd. Zin lwn. Aznah bt. Sidek

Kes Mal : 14005-058-0336-2007 : Ramlee b. Ismail lwn. Masuah bt. Hj. Abd. Rashid

Kes Mal : 14001-058-0426-2007 : Tg.Zulkiflee b. Tg. Mamat lwn. Juhaida Amalienna bt. Mohd Soberi

Kes Mal : 14004-058-0505-2007 : Rafiq Muhammad b. Abd Rauf lwn. Intan Suraya Maulad Abdul Rahim

Kes Rayuan mal : 14500-014-0007-2007 : Ahmadi @ Ahmad Zukni b. Johari lwn. Rosnah bt. Esahak.

Kes Mal : 14001-058-0109-2008 : Azmi b. Ali lwn. Kamariah bt. Abd. Rahman

Kes Mal : 14001-058-0209-2008 : Jowhar Ali b. MK Mohamed Ishack lwn. Salimah bt. Ameer Hamzah

Kes Mal : 14001-058-0489-2008 : Mohd. Yussafri b. Mohd. Yusof lwn. Rogayah bt. Saidi

Kes Mal : 14002-058-0299-2008 : Faizal b. Ayob lwn. Nur Adibah bt. Abd. Wahab

Kes Mal : 14002-058-0454-2008 : Shukri b. Dandan Setia lwn. Norizan bt. Ismail

Kes Mal : 14002-058-0635-2008 : Norhisham b. Monil @ Aya lwn. Hazlina bt. Yassin

Kes Mal : 14002-058-0875-2008 : Norhisham Hori b. Abdullah lwn. Zarina bt. Zainal Abidin

Kes Mal : 14002-058-0918-2008 : Norazam Shah b. Khairudin lwn. Hartini bt. Rahim

Kes Mal : 14002-058-1112-2008 : Ghazali b. Ahmad lwn. Lahong bt. Jaduli

Kes Mal : 14002-058-1211-2008 : Hamdan b. Puteh lwn. Hamiah bt. Maran

Kes Mal : 14002-058-1243-2008 : Yusri b. Ibrahim lwn. Fauziah bt. Nor

Kes Mal : 14002-058-1244-2008 : Saiful Rahim b. Mat Hussin lwn. Hafizahhanim bt. Mohd. Hamdan

Kes Mal : 14002-058-1287-2008 : Abdul Halim Hassan b. Sabtu lwn. Siti Ruzaidah bt. Baada

Kes Mal : 14003-058-0104-2008 : Md. Aszerul Nizam b. Abdullah lwn. Intan Shahira bt. Mohd. Shahru.

Kes Mal : 14003-058-0415-2008 : Kordy b. Salleh lwn. Rosmah bt. Nordin

Kes Mal : 14003-058-0501-2008 : Raja Dato' Azwane b. Raja Arif lwn. Datin Norlela bt. Abdul Rahman

Kes Mal : 14003-058-0518-2008 : Wan Ayob Shah b. Wan Saharudin lwn. Rosnah bt. Abdul Rahman

Kes Mal : 14003-058-0733-2008 : Mohd. Izwan b. Yaacob lwn. Norazlina bt. Kamal Aziz

Kes Mal : 14003-058-0835-2008 : Rusman b. Hassan lwn. Samsiah bt. Husain

Kes Mal : 14003-058-1284-2008 : Basri b. Othman lwn. Zabidah bt. Mohd. Tan

Kes Mal : 14005-058-0227-2008 : Ak. Shahiful Rizal b. Aw. Patra lwn. Nurulhuda bt. Wanchee

Kes Mal : 14002-058-0033-2009 : Mohamad Shahrul b. Mustafa lwn. Norazila bt. Abdul Manap.

Kes Mal : 14002-058-0199-2009 : Mohamad Puzi b. Md. Annual lwn. Norhasmiza bt. Mohd. Pahani

Kes Mal : : 14003-058-0262-2009 : Mohd. Farez Hezri b. Mohamed Idris lwn. Suriati bt. Ibrahim

Kes Mal : : 14002-058-0444-2009 : Mohamad Noor b. Harun lwn. Herlin bt. Mohd. Ali

Kes Mal : : 14003-058-0584-2009 : Muhammad Ismail b. Mustafa Kamal lwn. Noor Hidayu bt. Ahmad Termizi

Kes Mal : 14002-058-0891-2009 : Abdul Sani b. Ahmad lwn. Jazimah bt. Mohd. Noor

Kes Mal : 14002-058-1493-2009 : Mohd. Nasir b. Sabri Soh lwn. Nur Syamimi bt. Salim.

Kes Mal : 14002-058-1566-2009 : Ervin Ahbabovic lwn. Amalyna Evelyn bt. Abdullah

DAFTAR ISI

Abstrak...…..………………………………………………………………………….......iv

Abstract……………………………………………...………………………………....v

Dedikasi……………………………………………………………………………….vi

Motto………………………………………………………………………………….vii

Penghargaan………………………………………………………..………………….ix

Panduan Transliterasi…………………………………………………………………..x

Senarai Kependekan…………………………………………………………………...xi

Senarai Jadual………………………………………………………………...........xii

Senarai Statut…………………………………………………………………….....xiv

Senarai Kes……………………………....……………………………………………….xv

Daftar Isi………………………………………………………………………………..xix

BAB SATU :

PENDAHULUAN

1.1 PENGENALAN……………………………..…………………………………1

1.2 LATAR BELAKANG KAJIAN………………...……………..…………………2

1.3 PERMASALAHAN KAJIAN……………………..……………………..………..4

1.4 OBJEKTIF KAJIAN…………………………...……………………………….5

1.5 PERSOALAN KAJIAN………………………...……………………………....5

1.6 KEPENTINGAN KAJIAN……………………..……………………………...6

1.7 SKOP KAJIAN…………………………………………………………………...8

1.8 ULASAN PENULISAN…………………………………………..……….10

1.9 METODOLOGI KAJIAN……...………………………………………............20

BAB DUA :

***NUSYŪZ* MENURUT SYARAK**

2.1 PENGENALAN……………………..…………………………….……….…..….28

2.2 DEFINISI *NUSYŪZ*……………………………………………..………...…28

2.2.1 Literal…………………………………………………………………....29

2.2.2 Terminologi…………………………………..……………………….29

2.3 ASAS PENSABITAN *NUSYŪZ* …………..…………………...…………………30

2.3.1 Dalil Al-Quran………………………..…………………………..…………….31

2.3.2 Dalil Al-Hadith………………………………………………………..………32

2.4 KATEGORI *NUSYŪZ* ………..……………………………………………….…34

2.4.1 *Nusyūz* Pihak Isteri……………………………………………………………34

2.4.1.1 Tanda-tanda Isteri *Nusyūz*

2.4.1.2 Kaedah Mengatasi *Nusyūz* Isteri

2.4.1.3 Tanggungjawab Isteri terhadap Suami

2.4.2 *Nusyūz* Pihak Suami……………………………………………………..…56

2.4.2.1 Tanda-tanda Suami *Nusyūz*

2.4.1.2 Kaedah Mengatasi *Nusyūz* Suami

2.4.1.3 Tanggungjawab Suami terhadap Isteri

2.5 IMPLIKASI PENSABITAN ISTERI *NUSYŪZ*..…………………………………….65

2.5.1 Implikasi terhadap Nafkah Diri………...………….………..………..…...65

2.5.2 Implikasi terhadap Nafkah ‘Iddah……...……………………….............69

2.5.3 Implikasi terhadap Harta Sepencarian…..……………………………....71

2.5.4 Implikasi terhadap Mut‘ah……………………………………………...73

2.5.5 Implikasi terhadap Hadhanah...……………………………………..........75

2.6 KESIMPULAN…………………………………………………………..…77

BAB TIGA :

PENSABITAN ISTERI *NUSYŪZ* MENURUT UNDANG-UNDANG KELUARGA ISLAM DI WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR

3.1 PENGENALAN……………………………………………………..……………..……78

3.2 PUNCA KUASA………………………………...………..……………………….78

3.2.1 Seksyen 46 dan Seksyen 47 Akta Pentadbiran Undang-Undang Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1993……………….……………………………….80

3.2.2 Seksyen 59 Akta Undang-Undang Keluarga Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1984…………………………….……................................81

3.2.3 Seksyen 65 Akta Undang-Undang Keluarga Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1984……………………………….…..................................85

3.2.4 Seksyen 129 Akta Undang-Undang Keluarga Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1984…………………………………..................................86

3.2.5 Seksyen 244 dan Seksyen 245 Akta Tatacara Mal Mahkamah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1998……………………………………………..87

3.3 TINDAKAN SEBELUM MEMULAKAN PROSIDING………………………88

3.3.1 Kuasa Mahkamah untuk mensabitkan Isteri sebagai *Nusyūz* ……………...89

3.3.2 Tempoh dalam mensabitkan Isteri sebagai *Nusyūz*...…………………….…..90

3.3.3 Tindakan-tindakan Sewajarnya oleh Suami…….………………………....91

3.3.4 Wujudnya suatu Perintah yang sah dari Suami……………………...…..92

3.4 PROSIDING TUNTUTAN ISTERI *NUSYŪZ* …..……………………………..97

3.4.1 Permohonan secara *ex-Parte*.………………………………..............101

3.4.2 Saman………………………………………………………………..…103

3.4.3 Pembelaan dan Tuntutan Balas……………………………………..….104

3.4.4 Prosiding Tindakan Penalti……………………………….……………105

3.5 BEBAN PEMBUKTIAN……………………………………………..…………106

3.6 LAPORAN KES : ANALISIS PROSIDING DALAM ISU *NUSYŪZ* ……..…110

3.6.1 Isu *Nusyūz* dalam kes Fasakh………………………………...............112

3.6.2 Isu *Nusyūz* dalam kes Ta‘liq………………………………..................118

3.6.3 Isu *Nusyūz* dalam kes Nafkah…………………………………….........124
3.6.4 Isu *Nusyūz* dalam kes Harta Sepencarian dan Mut‘ah……..……….........129
3.6.5 Isu *Nusyūz* dalam kes Tuntutan Isteri Taat……………………..……...132
3.7 KESIMPULAN…………………………………………………………...…...134

BAB EMPAT :

ANALISIS KES TUNTUTAN SABITAN *NUSYŪZ* DI MAHKAMAH SYARIAH WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR

4.1 PENGENALAN……………………………………………………………135
4.2 LATAR BELAKANG WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR DAN PERUNDANGANNYA…...……………………………………………………136
4.2.1 Penubuhan Mahkamah Syariah Wilayah Persekutuan…………………...136
4.2.2 Sorotan Ringkas Penggubalan Akta Undang-Undang Keluarga Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1984……………………………………138
4.2.3 Bidangkuasa Mahkamah Syariah Wilayah Persekutuan………………….139
4.2.4 Struktur Organisasi Mahkamah Syariah Wilayah Persekutuan…………..142
4.3 KEDUDUKAN KES TUNTUTAN SABITAN *NUSYŪZ* DI MAHKAMAH RENDAH SYARIAH WILAYAH PERSEKUTUAN………………………145
4.3.1 Bilangan kes Tuntutan Sabitan *Nusyūz* dan Perkembangannya………….145
4.4 ANALISIS KES TUNTUTAN SABITAN *NUSYŪZ* …………………………..148
4.4.1 Profil Kes
4.4.2 Latar Belakang Fail Kes
4.4.3 Maklumat Fail Kes
4.5 ISU-ISU BERBANGKIT DALAM PROSIDING PENSABITAN ISTERI *NUSYŪZ* DI MAHKAMAH SYARIAH WILAYAH PERSEKUTUAN………………….193
4.4.1 Perbandingan Pendaftaran Kes Tuntutan Sabitan *Nusyūz* dan Kes Tuntutan Isteri Taat di Mahkamah Syariah Wilayah Persekutuan…………..……...193
4.4.2 Penyelesaian bagi Kes Tuntutan Sabitan *Nusyūz* di Mahkamah Rendah Syariah Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur…..………………………...195

4.4.3 Pengetahuan Suami Mengenai Tatacara/Prosedur Pensabitan Isteri *Nusyūz*…………………………………………………………….…196
4.4.4 Ketiadaan Peruntukan Khusus Tentang *Nusyūz* ……………………….…198
4.4.5 Persoalan Taubat Isteri yang *Nusyūz* ……………………………………..198
4.4.6 *Nusyūz* sebagai Pembelaan dan/atau Tuntutan Balas……………………..200
4.6 KESIMPULAN…………………………………………………..........205

BAB LIMA :

PENUTUP

5.1 RUMUSAN…………………………………………………………………….207
5.2 SARANAN…………………………………………………………………….214
5.3 KESIMPULAN………………………………………………………...…217

BIBLIOGRAFI…………………………………………………………………218